Ч. 157. Львів, Пятниця, дня 13. (26.) липня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановнх псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. ул. Коперника (Лїндого ч. 9.) Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

„Руский апетит“.

Дуже часто любить польске дневникарство в противставленю до положеня Русинів в Галичинї вказувати на положенє Поляків в Познанщинї або Українців в Росиї. Насамперед така самохвальба, що ось-то я, мовляв, не такий гнобитель, як там-той Прусак або Москаль, нагадує певного чванька перед Господом в св. письмі а вдруге, порівнанє се тут нї при чім. Там Прусак і Москаль є самі правителями своїх держав і правлять ними по своїй самоволї. Тут же в Галичинї, хоч на чолї правительства стоять Поляки, всеж таки они є австрийским урядниками і мусять числити ся з волею і поглядами на найвисшім місцї, а також з центральним правительством, від якого они всеж таки залежні. Не одно мусять они робити, що їм поручать з гори, хоч часом се їм не по нутру, мусять нераз піддати ся впливам і волї центрального правительства. Той вплив з гори і вплив центрального правительства відбивав ся і на соймовій більшости, а хоч она нераз гороїжить ся проти краєвого і центрального правительства, мусить нераз подати ся і уступити, як в горі наведені події засьвідчають. Таке порівнанє з Прусами або Росиєю було-б отже хиба тодї можливе і показало-б ся в правдивім сьвітлї, колиб Галичина мала що-до управи бодай таке становище як Хорвация супроти Угорщини, тодї могли-б ми добачити, о скілько уступчива і вирозуміла була би соймова більшість і польска суспільність для потреб і домагань руского народу.

На останку годить ся ще сказати кілька слів про се нарікане Поляків, мовби то всї уступки робрені в користь Русинів, мовби то узглядненє ріжних потреб руского народу відбувало ся коштом польского стану посїданя, мовби се справдї випирало Поляків із східної Галичини. Наглядні події сим жалям виводженим по польских дневниках рішучо перечать.

Гляньмо передовсїм на поле шкільництва. Що в львівскім унїверситетї є деякі рускі катедри, се зовсїм не вкоротило анї на мілїметер польского стану посїданя, хиба, що може деякий професор польский троха менше дістане такс, наколи н. пр. руский правник робить іспит або докторат в рускій мові перед руским професором.

Рускі ґімназиї у Львові, Перемишлї, Коломиї і Тернополї в нїчім не вкоротили польского стану посїданя, бо для польских середних шкіл нема ще потрібного числа учителїв, отже польскі учительскі кандидати не можуть жалувати ся, щоб Русини їм відобрали хлїб. До того ще в руских ґімназиях системізовано посади для польскої мови і на тім ще зискав польский стан посїданя. Заведено кілька руских шкіл вправ при учительских семинариях. Спершу замащувано там посади самими Русинами, а тепер вже деякі місця заняли Поляки. Чи се може значить вкороченє польского стану посїданя.

В усїх урядах, чи полїтичних, чи судових, чи скарбових все ще проявляє ся велика недостача сил. Містять ся там попри переважнїйшім числї Поляків також Русини, але не можна нїяк сего доказати, мовби Русини забрали місця Полякам!

На економічнім полї »Народна Торговля« і рускі крамницї не виперли нїгде Поляків, а хиба може жиди тут і там можуть жалувати ся, що Русин не піде до жидівского краму, а купує в своїм. Так само й з »Днїстром«, котрого заснованю краєве правительство довго клало всякі перепони з боязни, що він може пошкодити краківскій асекурациї, поки аж ґр. К. Баденї переломив сї перепони. Тимчасом показало ся в практицї, що хоч »Днїстер« значно розвинув ся, »Краківскому товариству« не зменшив ся єго стан посїданя і що ще вельми широке поле для обидвох асекураций лежить облогом.

Отак в дїйсности виглядає сей страшний »руский апетит«, яким Dziennik polski і цїла єго компанїя пугає польску суспільність. Русини не посягали і не посягають за чужим — »не чужого ми бажаєм, а свого то права«, — а хотять розвивати ся і жити своїм житєм і не перестануть домагати ся, щоби було вимірене cuique suum. На таких лише основах можуть розумно уложити ся межинародні відносини обидвох тут поселених народностий, а противне тим основам поступованє мусить і буде все викликувати невдоволенє і огірченє, бо руский нарід вже дійшов до сьвідомости своїх прав і буде все рішучо допоминати ся їх справедливого виміру »без огляду на те, чи в соймі будуть єго заступники, чи нї, чи они будуть дїйсні, чи лише від паради«.

Виборчий рух.

По малій перепалцї з москвофілами »Дѣло« трубить в передній статї полїдного числа на „гуртуйтесь!“ Подавши короткий перехід всїх виборів від часу конституциї, констатує „Дѣло“, що при послїдних виборах москвофіли не узискали були анї одного мандату: „В таких обставинах цїлком природно, що москвофіли стали нараз дуже побивати ся за спільним поступованєм руских сторонництв при виборах. Давнїйше, коли они мали більшу силу, власне они були

Наталь Вахнянин.

Інтервю д-ра Вичоси з о. Петрушевичем.

— А як же погодити *Рискунів* на *кобилках* з водними жителями?

— Се нїчого не значить, госп. доктор! Культура зробила все! Словіне жили первістно на водї, а потому плугом осушили край і рискали собі на кобилках. Так само було і в Польщі. Польща була давнїйше також покрита водою. На доказ того скажу вам, що *Wanda*, латиньческе *unda*, рівнаєсь нїмеческому *Welle*, з того *Weisel*, *Wisła*, фіньске *wessi*, мадярске *viz*, кельтицке *is*, *wis* — вода.

— А Поляки рискали? — спитав др. Вичоса.

— Доперва аж *Крак* оженив ся з *Вандою*.

— Не розумію того.

— А менї то все ясно як на долони. *Крак*, бачите, або *Крок*, то одно що *Хорс*, бог сонця. Отжеж як *сонце* оженилось з *водою*, т. є., Крак з Вандою, то Польща осушилась і Поляки могли також рискати на кобилках. Verstanden.

— Ви о. крилошанине, чудеса доказуєте з вашою фільольоґією.

— Я трудив ся над тим 40 лїт. У мене, прошу, 40 скринь самих манускриптів. Тут маєте все, що по менї в 100 лїтах ще не напишуть. От і Партицкий написав недавно, що автор »Слова о полку Ігоревім« був Галичанином, а тоє мнїнїє сидить в моїй скринї Nr. 12. в манускриптї вже від 1850. року. Прокопчица Dąbczański-sche-Frage маєте в скринцї Nr. 9. також в моїм манускриптї. Мнїнїє Мікльосїча о »Rusalien« — скриня Nr. 29. Мнїнїє Новосїльского о »русалках« — скриня Nr. 25. Тут Nr. 17 повна скриня о »Коручунї = Краку«; тут Nr. 11. — все що хто-небуть писав, або напише против »краледворскої рукописи«. Тут, в скринї Nr. 39, збитий на квасне яблоко Шараневич з своїми розкопами в Галичи; тут статї до »Слова« о українофілях, зовсїм розумнїйші, від »Записок« Тита Блоньского..

— Але о. крилошанин допустились такой пляґіяту на моїм »Зеркалї«, де я від *рискати* виводжу слово *рись*?

— О нї, госп. доктор! В моїм манускриптї з 1800. року стоїть не тілько *рись* але і *брись*, т. є., такий пес, що за курами рискає. Є там і *форись*, що лайтнантам по пиво рискає. Тут є і фильольоґіческо-сатирическоє разсужденїє о моїм власнім прізвищи: Петрушевич.

— Може також від рискати? — спитав Вичоса, усьміхнувшись з легонька.

Не сьмійтесь, я вам зараз се докажу. Бачите: *Пет* походить від греческого *πέτομαι*-лїтати; *руше* або *руш* є одно, що *рух* або *рист*; *вич* є окінченє.

— То о. крилошанин суть подвійний *рискун*?

— Так є: твердий Русин або Рискун мусить бути подвійний.

— А якже стоїть справа з тим, що о. крилошанин Русинів назвали також *Дромитами*?

— Зовсїм справедливо, бо *δίδρόσκω* значить бігати, скакати або рискати, звідси *ἱπποδρῶμα*, наші *коньскії ристалища*, *дристалища*, *рист*, *дрист* і т. д.

— То може-би о. крилошанин розтолкували менї нинї і своє мнїнїє о »Троянї яко собирателю земель руских?« — просив дальше др. Вичоса, видячи, що о. крилошанин так дуже розрискались на фільольоґіческім ристалищи.

— З охотою, госп. доктор. Партицкий, бачите, є в крайнім заблужденію. Він Трояна робить Ґотом. А у мене Ґотами суть лиш Гуцули. Відкиньте лиш окінченє *ul*, маєте *Гуц*, а з *гуц*, *гоц*, *гот* вийде — *Got*. З Трояном иньша справа! Слово се зложене з *Тро* і *ян*. В *Тро* є корінь *трррр*...; від того *трубка*, а понеже трубка є *руркою*, то *Тро* означає *Рурика*. Понимаєте?

— А длячого *собиратель*?

— Бо в *ян* корінь *я* значить greifen, nehmen, то само, що *я-ти*, ergo *ян—собиратель*, розуміє ся русских земель. Длятого автор »Слова« пише виразно: »Трррр-убы трррр-ублятъ въ Новѣградѣ«. Verstanden?

найбільшими противниками згоди межи Русинами, і ще при кінци 70-их років они народовців зовсім іґнорували, аж повне фяско їх на політичнім і економічнім поли та появлене і вплив народних орґанів »Батьківщини“ і „Дѣла“ змусили їх до зміни тактики. Та менше о ті давнійші часи. Але вжеж в недавних часах, за спільної акциї виборчої, москвофіли, а іменно їх орґани праси, помимо тої спільної акциї, просто в перфідний спосіб рили против своїх союзників. Досить вказати на поведене попередника нинішного „Галичанина« при соймових виборах в р. 1889, котре було того рода, що навіть репрезентанти москвофілів в спільнім комітеті не сьміли его оправдати і комітет той мусів давати єму упімнене. Або деструктивна робота »Галичанина« при торічних виборах до ради державної! З одної сторони »Галичанин“ в правдиво фарисейский спосіб ніби то побивав ся страшно за згодою, за консолїдациєю, а з другої сторони поміщував неустанно найзаїльші статї і найпоганїйші клевети против народовців і їх репрезентантів. А пару місяців перед тим москвофіли не вагали ся виступати навіть против такого прихильника консолїдациї, як др. Олесницкий, при доповняючім виборі в Жидачеві. По таких досьвідах ми мусїли мати ся на бачности. Длятого ми тепер, скоро тілько зачало знов заносити ся на щось подібного, помістили тиждень тому статю п. Будзиновского »Вже риють“. Очевидно, що статї, подавані з підписом автора, містять погляди і твердженя того, хто підписаний, але поміщене статї п. Будзиновского нехай буде пересторогою для фарисеїв межи москвофілами, а специяльно для »Галичанина«. Давнїйша деструктивна робота не сьміє повтаряти ся, сли має стояти яке порозуміне при акциї виборчій«.

Зі Станиславова пишуть нам: Кождому обзнакомленому з відносинами в станиславівскім повіті прямо сьмішно робить ся, коли вичитає в часописях, що кацапи в Станиславові зорґанїзувались і завязали комітет в цїли переведеня виборів до сойму з четвертої куриї. І кому-ж там було орґанїзуватись? Таких кацапів, що мають голос в хлопскій куриї, є на весь станиславівский повіт аж... трех, а се: парохи в Галичи, Микитинцях і Єзуполи, а решта кацапів то кілька станиславівских урядників, що мають право вибору лиш в міскій куриї, ось вони: проф. ґімн. Труш, урядник рах. дирекциї скарбу Лїсковацкий, катехит ґімн. Семенов, радник суду Проскурницкий, адвокат Алексевич, врештї можна-б зачислити ще тут цїлу славетну капітулу з виїмком одного Русина, хоч се лиш Рутенцї в роді *славнозвісного полїтика* б. мітрата Фациєвича: они з Русинами Русини, з кацапами кацапи, з Поляками Поляки, а при виборах голосують лиш на Поляка. Деж тут взяти їм виборців управнених до голосованя з хлопскої куриї? А наші хлопи в Станиславівщинї не дурні, они добре провчать панка кацапского кандидата, куди стежка в горох; від них він не лиш не дістав би ніякого голосу, але колиб показав ся на село, то знав би, як смакує хлопский параґраф. Ось, панове кацапи, не дуріть сьвіта й себе, бо ви в Станиславівщинї не то в повітї в селах, де не маєте права полосованя, але й в містї самім, де можете голосувати, нїчого не вдїєте! Шкода заходу!!!

Польскі дневники оголошують дальші кандидатури на послів: в містї *Львові* кандидує Рутовский (з сїльскої куриї: др. Кость Левицкий, Мерунович, Брайтер). З сїльскої куриї в *коросненьскім окрузї* кандидує п. Стапіньский, а дотеперішний посол з сеї куриї п. Август Ґорайский старає ся о мандат з міст *Сянік-Коросно*, де людовцї висувають кандидатуру шевця Пєха. З куриї міст *Ясло-Горлицї* кандидує п. Войтїх Бєхоньский, а з сїльскої куриї властитель дібр п. Плоцкий і кс. Ян Кєляр. — З сїльскої куриї *грибівского округа* кандидують нотар Клєменсєвич, ґр. Боровский і повномочник дібр Дуніковский і господар Цєлюх. — З сїльскої куриї *сяніцкого округа* кандидує маршалок Трусколяский попри дотеперішного посла Міляна. — З сїльскої куриї *бжозовского округа* кандидує кс. Самоцкий і людовець Врона. *В ново-сандецкім окрузї* кандидує в сїльскій куриї против дотеперішного посла Поточка, п. Знаміровский, бурмістр Криницї.

Народово-антисемітске сторонництво (Стояловцї) ставлять в *краківскім повітї* селянина Птака, в новоторскім повітї посла др. Данєляка, в хшанівскім повітї посла Войтиґу, а в мисленицкім повітї кс. Шпондра.

В бучацкім повітї хотять в сїльскій куриї перефорсувати »narodową kandydaturę«. Отже жадні иньші згляди не руководять там, ба навіть не потрібні до ослоненя сеї акциї, бо ось що читаємо в »Przegląd-ї«: Дня 23. с. м. відбули ся в салї повітової ради в Бучачи перші збори повітового комітету для вибору посла з куриї меншої посїлости тутешного повіта. На сї збори прибуло звиш 80 осіб, а в сїм числї *більше як половина селян* зі всїх сторін; не менше були заступлені і другі верстви. Зборам проводив презес повітової ради п. Мариян бр. Блажовский. Делеґатом на з'їзд 25. с. м. у Львові вибрано одноголосно п. Марияна бр. Блажовского. Опісля вибрано тїснїйший комітет, зложений з шести членів, якому поручено розглянути евентуально можливі до переведеня *народові кандидатури* і представити до рішеня повному комітетови.

В Стрию на місце др. Фрухтмана старають ся о мандат з міста бр. Бруніцкий зі Стрілкова і радник Евг. Абрагамович. — З міста *Самбора* кандидує Ґіжовский посол до ради державної з великої посїлости. *В Новім Санчи* з міскої куриї (по уступаючім Дунаєвскім) нотар Литиньский, інфулат кс. Ґуралїк і лїкарі др. Кмітович та др. Лєман, жид-социялїст.

Дальше з сїльскої куриї подають часописи ось які кардидатури: в Лїску повітовий маршалок Рамулт замість дотеперішнього посла ґр. Красїцкого; в Гусятинї ґр. Ад. Ґолуховский; в Кракові і Домбровій дотеперішні посли Вуйцїк і Бойко; в Яслї селянин людовець Древняк против Дати; в Бялій Крамарчик; в Бохнї кс. Стояловский; в Лимановій дїдичі Водзїцкий, Маршалкович і др. Данєляк.

»Ґалїчанїн« доносить з *Перемишля*, що там в сїльскій куриї зголосив свою кандидатуру др. Володислав Чайковский, а що-до кандидатур в *долиньскім повітї* подає, що до львівскої »Русскої Ради« зголосив свою кандидатуру на сїльску курию лїкар др. Евген Озаркерич.

— Klar wie Schuwichs! – відвітив Вичоса. — Тепер вже догадуюсь, що і »сїм віків Троянових« то певно символичне число для »семи Явдиків«.

— Sehr gut, bene dixisti! — перебив о. крилошанин, радий тому заміту. — У вас госп. Вичоса, видимо є талант до историческо-фільольоґіческих разсужденій. Ви прочитайте лиш мого »Корочуна-Крака«, а перевисшите всїх таких Мікльосічів, Житецких, Максимовичів і других українофілів; хотя, мушу признати, в їх назві корінь *кра, кро, кру, кар, кор* означає Хорса, т. є. сонце.

— То они суть любителї сонця або правди? — замітив Вичоса.

— Та на то виходить — признав дуже нерадо о. крилошанин.

— А слово ка-*цап*? — спитав др. Вичоса. — Чи не nomen — omen?

О. крилошанин задумались і видимо посумнїли. Замітка д-ра Вичоси вразила їх дуже немило.

— Не журіть ся тим, о. крилошанинє, таж і *цапи* рискають.

— *Цап, кап...кап...цап....* почали о. крилошанин, але др. Вичоса сїв в одній хвили на свою палицю і порискав в свою редакцию.

1886.

Відозва

до всїх Вп. Земляків в Руси-Українї і не в Руси-Українї сущих!

Обнїміте-ж, брати мої,
Найменшого брата, —
Нехай мати усьміхнеть ся
Заплакана мати!

Минулого року, заходами станиславівскої філїї »Руского Товариства педаґоґічного«, засновано в Станиславові бурсу, де-б знайшли приют і поміч в науцї передусїм сини селян та доокресних міщан. В р. шк. 1900/901. було приміщених 24 вихованців; з тих ходило до шкіл народних 9, до ґімназиї 10, до семинариї на приг. курс 5. Степень визначний одержало 3, перший 14, другий 3, поправки: 4.

Бурса приміщувалась в будинку, що его відступив поки-що ВПреосьв. митрополит Шептицкий даром, доки не стане будуватись семинария духовна. Дві недїлї перед кінцем року шкільного одержав видїл товариства від прокураториї скарбу зазив, щоб бурса винеслась в протягу двох недїль. Зазивови вволено волю і бурса лишилась без хати, а річи приміщено в однім з тутешних товариств.

Вихованців в минулім роцї удержувалось із доплат 10—20 К місячно та невеличких добровільних датків. Тож і не диво, що бурса ледви животїла.

Тепер видїл задумує повести дїло зовсїм інакше. Іменно має на примітї гарне мешканє, що складаєсь з 7 просторих комнат, кухнї і городу. Нагляд педаґоґічно-дидактичний має намір віддати одному з жонатих учителїв ґімназиї, а до нагляду над кухнею упросити его жену, за що відступило-б ся їм дві комнати з опалом і сьвітлом. До нагляду ґіґієнїчно-санїтарного упросив видїл Вп. д-ра Коцюбу. Взагалї видїл має намір повести бурсу так, щоб она віддавала величезну користь вихованцям, стала місцем і заборолом народности і обряду будучих робітників на ниві просьвітній і національній, щоб дїти наших селян та міщан не марнувались по нехарних і невідповідних станциях.

Видїл має намір приняти на рік 1901/902 30 або по можности і більше вихованців за доплатою не меншою як 16—24 К місячно. Конкурс розписано по день 31 н. ст. липня 1901.

Однакож з огляду на те, що лиш відповідне мешканє коштувати ме що найменше 1200 К, а опал, сьвітло, харч, услуга і иньші видатки вийдуть що найменше на яких 6000 К, поривати ся на таке дїло — то справа не легка. Але ми маємо надію на численну поміч материяльну від всїх Родимців. З огляду на те, що бурса наша має бути приютом для колишнїх вихованців будучої рускої ґімназиї в Станиславові, кличемо:

Родимцї! Молодїж, надія наша! Тож прийдїть нам чим скорше в поміч у начатому дїлї! Присилайте численні жертви в грошах і натураліях, а колись вернесь се Вам сторицею! Що жертвуєте для тих найменших братів наших, то вийде в користь колишнїх робітників на ниві просьвітно-національній нашої пригнобленої, поневоленої Руси-України.

Всякі жертви або поки-що заяви що-до жертв, що їх і пізнїйше зложити можна, просить ся присилати на руки Вп. Марияна Якимовского, учителя школи видїлової в Станиславові, ул. Ґолуховского ч. 65.

В Станиславові дня 23. н. ст. липня 1901.

О. Іван Порайко, катехит семинариї, голова; *Прокіп Рибчук*, професор ґімназиї, *Николай Ластовецкий*, професор ґімназиї; *Евген Якубович*, учитель в закладї карнім; *Мариян Якимовский*, учитель школи видїлової; *Михайло Девоссер*, учитель семинариї; *Ем. Кадайска.*

З полїтичного поля.

Галицкі, рускі посли зробили »добрий початок на сецесию«. За їх приміром пішли Словінцї в істрийскім соймі, онодї в стирийскім консервативні аґраристи, а вчера, як доносить телеґрама з Опави, в ходї нарад в соймі над справою випахтованя громадам польованя покинули салю нарад представителї сїльских громад, а то з причини відкиненя їх поправок при §§. 11. і 17. Наслїдком сего сойм став здекомплєтованим. Чотири сецесиї — се вже важний факт, над яким годить ся застановитись. Не можна заперечити, що економічні мотиви при тих сецесиях становили лише безпосередну притоку до сих сецесий, а причини їх лежать глубше в недостаточно унормованій національній квестиї в австрийских краях. Ся справа стає чим раз більше пекучою і осїнна сесия державної ради буде мусїла забрати ся до неї. Справедливу основу для національного мира можна найти, лише треба зречи ся шовінїстичних, самолюбних забаганок.

На Угорщині відбув ся вчера в тренчиньскім комітаті доповняючий вибір до сойму. Побідив кандидат людової партиї папский підкоморник Ал. Ернст, по шаленій, як найбезглядніймшій аґітациї. Взагалї опозиция в угорскім соймі росте в силу. Угорскі дневники доносять, що опозиция має зажадати, аби сойм скликано на найблизший час. По мисли угорских законів може в часї парляментарних ферий вже 20 послів домагатись скликаня сойму. Яко причину сего надзвичайного жаданя уважають від кількох днів кольпортовану вість, що бувший президент мінїстрів Банфі мав в своїм часї з нагоди обструкциї в соймі предложити введенє абсолютизму на Угорщинї. В наслїдок того опозиция домагає ся, аби цїлий бувший кабінет Банфіого поставити в стан обжалованя.

Тайний *видїл македоньского комітету* скликує до Средця (Софії) велике віче. Запросини одержали: по 30 македоньских еміґрантів з Варни, Бурґасу, Рущука, Філїпополя, Шумлї, Сливницї і Старої Загори; по 10 осіб з всїх иньших міст, по дві з кождого села, всї Македонцї в Средци і їх приятелї. Вічє має на цїли наперти на правительство, аби випустило з вязницї Сарафова і єго товаришів, против котрих акт обжалованя вже готовий. Говорять, що почин до того руху дали Радославісти, котрі надїють ся в той спосіб повалити теперішний кабінет.

В *Льондонї* відбуло ся онодї торжественне іменованє ґубернатора Каплянду Мільнера почетним членом міста Льондона. Дотичне письмо передав єму вчера льорд-майор міста в присутности Чемберляна і иньших мінїстрів. В промові виголошеній до Мільнера, льорд-майор підніс єго визначну дїяльність в полудневій Африцї. Мільнер дякуючи за відзначенє, підніс, що хоч всї горячо бажають собі мира, хоч Англичани хотїли би улекшити Бурам капітуляцию через заключенє гонорового мира, то однак нїхто не хоче заплатити за се уступками, котрі в будучности могли би стати ся небезпечними і викликати повстанє Бурів. По скінченю війни Анґлїя буде поступати з Бурами безсторонно, а навіть прихильно і покаже їм, що они, хоч стратили независимість, не стратили свободи.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Гавриїла Арханг.: рим.-кат. Анни. — В суботу: гр.-кат. Акіли, Юста; рим.-кат. Наталії.

— **Репертуар руско-народного театру в Яворові.** В суботу 27. с. м.: »Жидівка вихрестка« а в недїлю 28. с. м.: »Не ходи Грицю на вечерницї«. Ві вторник 30. с. м. буде послїдне пращальне представленє уступаючого директора д-ра Івана Гриневецкого: виставить ся комічна опера »Дон Цезар«.

Управу руского народного театру з днем 1. серпня обнимає і вести буде в імени »Рускої Бесїди« п. Михайло Губчак яко делеґат Видїлу, доки не наступить стала обсада директора за контрактом.

— **Краєва шкільна рада** іменувала: Завідателями 2-клясових шкіл: Йосифа Ґуркевича в Сулковичах; Йосифа Ґуза в Стенятинї; Здислава Кірхнера в Драґанівцї.

Молодшими учительками 2 клясових шкіл: Віктору Вариводзянку в Лисьци, Марию Вестфалевичівну в Болеховичах, Станиславу Дурбасевичівну в Балицях, Олену Ненцку в Прусах, Казимиру Зеґадловичівну в Поршни, Марию Бончальску в Клаю.

Учителями і учительками 1-клясових шкіл: Олену Билиньску в Висничи малім, Олену Ґродецку в Циковичах, Ольгу Буркевичівну в Дубщи, Владиславу Лїсовску в Дулянах II., Івана Качора в Влосани, Михайлину Москалївну в Шарім, Йосифа Рисєвича в Нечайній, Стефанїю Лозїньску в Ґривалдї, Стефана Бабія в Бекерсдорфі, Елеонору Пеньонжківну в Дзялї, Войтїха Шатку в Ґронкові, Марию Беднарску в Церекві, Казимира Тарковского в Переґожалах, Мелянїю Булївну в Грабові, Ілию Шалауту в Скоморохах старих, Йосифа Любеньца в Журавенку, Гавриїлу Шадковску в Варволинцях, Івана Дельмана в Спасї, Йосифа Лясоту в Хмельнику, Олену Петровичівну в Оравчику, Івана Адамца в Будах, Івана Сарматюка в Домаморичи, Северина Табіньского в Стріжній, Анелю Єльоннівну в Боратинї, Михайла Яхимовича в Первятичах, Ілию Стебельского в Явчи, Йосифа Файта в Гнойнику, Фльорентину Машківну в Довгім калускім, Луку Якубовского в Яцовцях.

Кр. шк. рада перенесла: Льва Гарасимовича учителя 1-клясової школи в Молоткові на посаду старшого учителя 4-клясової школи в Ланчинї, Владислава Вроньского учителя 1-клясової школи в Рудах-Риси на посаду старшого учителя 4-клясової школи в Боженцїнї; Станиславу Кулїковску учительку 1-клясової школи в Липинках на посаду старшої учительки до 4-клясової школи в Мшанї долїшній; Антона Павлусевича старшого учителя 6-клясової школи в Долинї на рівнорядну посаду до школи мужескої в Гусятинї; Анелю Ґродзку учительку 1-клясової школи в Косцєйові на рівнорядну посаду до школи в Звротовицях; Івана Лайку учителя 1-клясової школи в Хлївчанах на рівнорядну посаду до школи в Ільнику.

— **Видїл „Філїї руского товариства педаґоґічного в Станиславові«** просить отсим всїх Вп. Членів на »надзвичайні загальні збори«, що відбудуть ся дня 3. серпня с. р. о год. 6. вечером в комнатах »Рускої Бесїди« ул. Собіского, ч. 28.— На порядку дневнім буде: Зреорґанїзованє бурси і поладнанє иньших важнїйших справ. Видїл просить уклінно о громадну участь. — В Станиславові д. 23. липня 1901. За видїл: *Прокіп Рибчук*, член видїлу; *Ем. Кадайски*, секретарка.

— **Княгиня Гогенберґ**, женя архикнязя Франца Фердинанда, наслїдника престола, породила донечку. Матїр і дитина здорові.

— **Іменованє.** Цїсар іменував надзвичайного професора д-ра Рудольфа Зубера, звичайним професором ґеольоґії на львівскім унїверситетї.

— **Папа римский** видав до архиепископів і епископів у Франциї дуже важний обіжник, в котрім містять ся інструкциї, яке становиско має заняти француский епископат зглядом нового зарядженя що-до конґреґаций.

— **Вічє в Турцї** устроює тамошна »Народна Рада« дня 1. серпня о год. 9. рано в салї повітової ради. Дневний порядок: 1) Реферат полїтичний, 2) економічний, 3) о вивласненю під нову зелїзницю.

— **»Щедрая жертва« мишам на снїданє** Майже щодень »Галїчанїн« доносить про книжки даровані ріжними твердими патріотниками бібліотецї »Народного Дома« у Львові. Так вчерашний »Галїчанїн« пише, що п. Антін Солтикевич, шкільний радник і б. інспектор ґімназий в Галичинї пожертвував згаданій бібліотецї 230 книг і брошюр на ріжних мовах і 53 річники ріжних журналів і часописий. Дальше замічає »Галїчанїн«, що ся бібліотека збогачує ся майже щоденно книгами, брошурами, журналами, ґазетами і т. ин., переважно даровими. — Та чи має хто який хосен з сеї бібліотеки? она все замкнена, бо — неупорядкованя.

— **Жертва гіпнотизму.** Перед двома лїтами молоденька і гарна панна Едвіна Штіллєр вступила яко рисівничка до одного з першорядних заведень фотоґрафічних в Будапештї. В тім самім ателїє, де працювала панна Штіллєр, сидїв також молодий Евген Мари. Він залюбив ся в своїй товаришцї, але без взаїмности. Однак при кождій нагодї старав ся він підлестними словами з'єднати собі єї довірє. Дійшло вкінци до сего, що п-а Штіллєр позволила себе загіпнотизувати. Тодї Мари в зрадливий спосіб надужив єї довіря. Коли она пробудила ся, не могла здати собі справи, що з нею дїяло ся. Такі гіпнотизованя повтаряли ся досить часто — а здоровлє панни Штіллєр почало нидїти. До двох лїт бідна женщина померла, оставляючи сина. Родичі дївчини аж тодї дізнали ся про нечесне поведенє Мария з їх донькою і віддали справу прокураториї, а на днях має відбути ся розправа.

— **За обиду цїсаря Вільгельма** і офіцирів нїмецкої армії військовий суд в Гданьску засудив вояка Вавжинка з 128. п. п. на $10^1/_2$ лїт вязницї.

Жадоба маєтку. З ланьцутского повіта пишуть: В Кречовичах убито в ночи дня 15. с. м. на-пів глухо-нїмого господаря Петра Пруця. Убитий був чоловіком досить поважним, однак любив запивати ся. І власне на повертаючого з корчми в ночи по 12. год. засїв ся за селом правдоподібно єго пасерб Михайло Гальонка і убив єго Досьвіта 16. фіри їдучи до лїса знайшли П. Пруца в рові мертвого. Причиною убійства була жадоба скоршого посїданя майна. Пасерба увязнено. Слїдство веде ся.

— **Ювилей компаса.** 600 лїт минає сего року, як винайдено маґнетичного провідника, як споряджено перший компас. Як переважна часть учених годить ся — винахідником має бути Флявіо Ґіоя родом з Пасітано коло Амальфії. Вправдї компас був вже тисячі лїт перед тим знаний Китайцям, але з поза китайского муру не дістав ся він до Европи. Китайцї прикріплювали штабку маґнетичного зелїза до корка і до недавна ще уживали компасу такої „конструкциї“ Ґіоя спорядив в 1300. роцї такий компас, якого нинї уживають всї цивілїзовані народи. З нагоди 600-лїтного ювилею компаса відбудуть ся в Амальфії за кілька днів величаві торжества.

— **Весїлє без молодої.** З Бачки на Угорщинї доносять про подію, котра в цїлій Угорщинї викликала велику сензацию. Річ була така: Перед кількома недїлями залюбив ся був потомок старого мадярского роду, якийсь Юлїй С. в 17-лїтній дочцї знаного всюди богача з Моравицї Людвика У. і викрав дївчину. Батько дївчини пустив ся в погоню за молодою парою і гнав за ними до Нового Саду, Кралевича, Земуня, Панчови, Верщеца а наконець і до Відня, де на жаданє батька вмішала ся ще й полїция і остаточно батько відобрав доньку назад. Коли пан У. вернув з донькою до Моравицї, стала єго намовляти богата і впливова родина молодого Юлїя С. і він остаточного по довгих намовах пристав на то, щоби молодий Юлїй С. женить ся з єго донькою. На день 18. с. м. першу годину в полудне було назначене вінчанє і з'їхала ся була вся родина молодого з цїлої охресности, четвернями і в сьвітлих народних строях до дома батька молодої. Все вже було готове, вже позїздили ся були всї гостї, не було ще лиш — молодої. О назначеній на вінчанє годинї заявив п. У. зібраним гостям, що він вислав доньку з матїрю за границю, що вінчанє не відбуде ся і не конче чемно попросив гостий, щоби винесли ся з єго хати. В цїлій Бачцї ба, й на цїлій Угорщинї наробила ся подія великої сензациї а вся шляхта є обурена на богача з Моравицї за афронт, який він їй зробив і здаєсь, що прийде ще до якогось закінченя сеї справи.

— **»Розсипані перли«.**

І знов був я на забаві
Чи на щастє, чи на горе,
Знов розбурхалось у серцї
Спокійнїсїнькеє море.

Ми з собою говорили
Два-три слова, решту очи —
Всьо те впало в моє серце,
І знов в нїм клекоче.

Ой клекоче і филює
Знов розбурханеє море,
Бо знов був я на забаві,
Чи на щастє, чи на горе.

В. Пачовский.

— **Гадина у ваґонї.** Минувшої недїлї пополудни, коли поїзд зелїзницї міскої їхав з Ґітельдорфу до Відня, зробив ся в однім з ваґонів великий переполох. Один з пасажирів добачив, що під лавками у ваґонї, там, де є рура до огріваня ваґона зимою, щось зарушало ся. В тій же хвили висунула ся зпід лавки півтора метра довга їдовита гадина і поповзала ся поволи на середину ваґона. Люди у ваґонї іменно же жінки і дїти страшно перепудили ся і збили ся в один куток. Гадина лїзла просто до якогось пана, а той наставив палицю до неї. Гадина кинула ся зараз на палицю і обвинула ся довкола неї а той пан поніс єї так поволи аж до дверий, отворив їх, вложив палицю з гадиною між двері і примкнув, та таким способом забив гадину.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує:

Подібно як минулого року, заведено і в сїм роцї на шляхах східно- і західно- галицких зелїзниць державних на час від 1. мая до 30. вересня карти абонаментові 1. 2. 3. кляси по цїнї 50, 35 і 20 корон за 15-дневий, а по 75, 50 і 30 корон за 30-дневий абонамент. Сї карти, виставлені на імя управняють властителя до довільно частої їзди а також до перериваня подорожи без всякого оповіданя ся. Такі самі карти абонаментові буде видавати ся також для перевозу пакунку подорожного до максимальної ваги 30 кл. а то по 6 корон з 15-дневою а по 9 корон з 30-дневою важностию. Близших пояснень удїляють всї стациї і бюра інформацийні зелїзниць державних.

— **Дрібні вісти.** З днем 1. серпня с. р. війдуть в житє почтові складницї зі звичайним кругом дїланя: в Ладичинї, тернопільского повіта; в Лапчицї, бохеньского пов.; в Івковій, бжеского пов.; в Кавенчинї, мілецкого пов. — П. Мойса-Росохацкий, маршалок снятиньского повіта, одержав диплом почесного горожаньства міста Заболотова. — Намісництво заборонило »Рільничим кружкам« продавати пиво в своїх льокалях. — В Крешовицях коло Кракова в ново відкритій копальнї ґр. А. Потоцкого горить від онодї дрібний уголь, нагромаджений коло штольнї в скількости кількадесять тисячів возів.

— **Родимцї! Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Самборі.**

Телеґрами.

Опава, 25. липня. Після дискусиї в шлескім соймі над справою винайму польованя громадам, посли сельских громад вийшли зі соймової салї, а то з причини відкиненя їх поправок при §. 11. і 17. В наслїдок сего виходу сойм здекомплєтований.

Берлин, 25. липня. »Жидівский загальний союз робітничий“ в Росиї оголошує в социялїстичнім »Vorwärts“ тайний обіжник російский

з дня 8. мая с. р. звернений проти жидів. Після сего обіжника, обиду військових, сповнену жидом, має судити військовий суд — Місцевий ґубернатор має крім того право видаляти в адміністрацийній дорозі тих, що обиджують військові особи, а на жидівскі кагали, де прийде до суперечок військових з жидами, накладати грошеві карп. — Проти сих заряджень виступали міністри внутрішних справ і судівництва.

Чернівці, 25. липня. Вчера замкнено буковиньский сойм.

Будапешт, 25. липня. Вчера відбув ся доповняючий вибір посла до угорского сойму з тренчиньского комітату. Побідив кандидат людової партиї папский підкомерник кс. Ал. Ернст, проти ліберального кандидата.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

= **Жнива на Угорщині.** З Будапешту доносять, що сего року збіже дає значно менше зерна, як минулого року. Лише жито може по части вдоволити хліборобів. Збір жита оцінюють на $11\frac{1}{2}$ до 12 міліонів метричних сотнарів, пшениці на 35 міл. метр. сотн., ячменю на 10 міл., вівса на $9\frac{1}{2}$ до 10 міл. метр. сотн. Кукуруза виглядає лихо, бо нема дощу, так само стрункові ярини. Хміль розвиває ся добре, стан конопель і льну не є вдоволяючий там, де треває посуха. Цукрові бураки потребують дощу, виноград заповідає ся гарно.

Лекцийна комісия

студентів фільософічного виділу львівского університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в неділї і сьвята) на університеті (I п. Саля VIII) межи 12 ". год. — Адреса: Лекцийна комісия студентів фільософічного виділу, Львів, Університет.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід

»Дністер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій

Фонди ґваранцийні »Дністра« з днем 31 грудня 1900

Фонд резервовий	311.540 кор	11 сот	разом 1 520 406 кор 65 сот
Резерва премії	171 942 „	— „	
Резерва специяльна	6 000 „	— „	
Фонд емеритальний	30 924 „	54 „	

Тарифи »Дністра« умірковані Надвижка річна розділяє **ся** між членів в форм **звороти**в За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії

»Дністер« виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2 120 834 кор Шкоди **ліквідують** ся безпроволочно в присутности Делегата і 2 членів

Поліси »Дністра« принимають при позичках гіпотечних »Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині Снятині, Городенці Теребовли Заліщиках, Городку і Богородчанах

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через **»Дністер«** в Товаристві взаїмн обезпеч. **в Кракові**; в таких обезпечень через »Дністер« іде часть провізиї на руські публичні **добродійні цїли**; поліси і квіти видає Краківске Товариство рускі

»Дністер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях, **де ще нема близько** аґенций »Дністра« Аґенти заробили вже 274 964 кор провізиї

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові

Від огню обезпечайте ся тілько в »Дністрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Дністер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Дністра«

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Соніїшна.

Проґрама від 16. до 31. липня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

В огороді електрично осьвітленім.

1) **The Grunathos**, одинока на суші дамска трупа акробатска (7 пань). 2) **? Tacianu**, найбільший феномен сьвіта. 3) **The Royal Ranvoll Bioskop**, в природній величині плястичні фотоґрафії. 4) **Artur de Lipiński**, зьвізда всїляких еквілібристів на вежи Айфель. 5) **Pertina**, акробатична танцерка австральска. 6) **Magherjlta et Giuseppe Gianato**, живі чаруючі образи феноменальні, ефекти сьвітляні і декорациї. 7) **3 пані Cetinje, 3-ех панів**, чорногорска трупа в своїх народних сьпівах і танцях. 8) **The 5 Reyvall's**, електричні сьпівачки. 9) **The Fr. Marzahm Troupe**, з своєю пантоміною.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що пятниці **High Life** представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Сезон від I. червня до кінця вересня

В Микуличині

над трема Прутами

отворив заряд

„Народної Гостинниці“

зі Львова

◆ готель і реставрацию ◆

в віллї о. Галайчука.

Заряд приймає купелевих гостий на цїлий сезон на мешканє, також з цїлим удержанєм. Сезонові домівки в готели під власним зарядом по 2—3 покої по дуже умірених цїнах. Можна винаймати і на місяцї. Кухня і пивниця у власнім заряді, окрема читальня для гостей, купелї в Прутї о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положеня місцевости, а зелїзнича стация о 150 кроків від готелю.

Зголошеня приймає п. Микола Заячківский в Микуличині.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова (приходить о годині)
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40		
2·31	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
12·15	9·40	з Чернівців, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	» » » на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	„ „ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова (відходить о годині)
	6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
2·55		
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9·42	„ » » дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівців,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й
	11·32	» » дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5. в подвірю, сходи, II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарні В. А. Шийковского.